

2018Z14482

Vragen van het lid **Nijboer** (PvdA) aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over *de deal met Shell en Exxon* (ingezonden 2 augustus 2018).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Hoogleraar: Wiebes liet zich afbluffen door Shell»?¹

Vraag 2

Hoe verhouden de afspraken over de eindtermijn van 2035 in het Akkoord op Hoofdpijnen (Onder paragraaf B. Financiële verplichtingen NAM en garanties Shell en ExxonMobil 6.7 «Deze garanties zullen... worden afgegeven onder opschortende voorwaarde van ondertekening van de overeenkomst(en) zoals bedoeld in artikel 6.3 en gelden tot de beëindiging van de winning uit het Groningenveld of uiterlijk tot 1 januari 2035») zich tot uw uitspraken in het debat dat de bedrijven tot in lengte van jaren aansprakelijk blijven?

Vraag 3

Waarom is in het Akkoord 2035 als einddatum gekozen? Hoe weet u dat er na die datum geen sprake meer zal zijn van psychische, fysieke of andersoortige (gevolg)schade door mijnbouw?

Vraag 4

Waarom lopen de garanties slechts tot de beëindiging van de gaswinning? Dat is toch voorzien in 2030? Op basis waarvan wordt aangenomen dat dan de schades ineens stoppen dan wel waarom nemen de belastingbetalers vanaf dat moment de schades voor hun rekening in plaats van de gasbedrijven? Waarom worden dan de onderhandelingen heropend en heeft u de aansprakelijkheid niet nu al goed geregeld?

Vraag 5

Hoe zit het nu precies met de claim van de oliebedrijven? Was dit echt een reële dreiging? Hoe beoordeelt u de stelling van professor Bartman dat het juridisch hoogst twijfelachtig is dat de rechter een dergelijke claim zou toewijzen, zeker als daarbij ook nog wordt gelet op 1) de uitspraken van de Raad van State die ertoe leiden dat de gaswinning verder moest worden

¹ Trouw, 1 augustus 2018

gereduceerd omwille van de veiligheid en 2) de stelling van beide bedrijven in het publieke debat dat zij niet voornemens waren een claim in te dienen?

Vraag 6

Is de landsadvocaat om advies gevraagd? Zo ja, stond de analyse van de landsadvocaat haaks op de inschatting van professor Bartman? Wilt u dat advies openbaren? Zo nee, hoe is dat mogelijk nu er sprake is van een miljardendeal met grote gevolgen voor de belastingbetalers?

Vraag 7

Hoe rechtvaardigt u de compensatie voor bedrijven via de gunstige afdrachtentregeling van 2,85 miljard euro als het waar is dat de claim minder kansrijk is dan door u tijdens de onderhandelingen gedacht?

Vraag 8

Wat vindt u van de uitspraak van de Minister van Financiën tijdens het debat over de Voorjaarsnota op 4 juli 2018 dat er een claim van 70 miljard euro dreigde («Minister Hoekstra: «Ik ga naar de afspraken met de oliemaatschappijen. Ook daarbij wil ik graag weer helder zijn over wat daar positief aan is. En natuurlijk wil ik helder zijn over wat voor rekening er achter die afspraak vandaan komt. Wat is positief? Dat de oliemaatschappijen afzien van de claim van 70 miljard; dat is één. Twee: dat er harde garanties zijn gegeven voor het betalen van de schade.» En verderop «Ik wil er richting de heer Nijboer op wijzen dat je wel kunt zeggen dat de kans klein is. Dat is dan een inschatting. Zelfs als de kans klein is, moet het omgekeerde niet gebeuren. Het omgekeerde, namelijk je niet indekken tegen een potentiële claim van 70 miljard, was in mijn optiek onverkoopbaar geweest»)? Het klopt toch dat de opbrengstverhouding 90–10 was, zodat als er al met de oliemaatschappijen over compensatie gesproken zou worden dit slechts over 7 miljard zou gaan?

Vraag 9

In het licht daarvan, hoe beoordeelt u dan de compensatie van 2,85 miljard euro tot 2022 en dus nog oplopend met een voor het parlement en de samenleving onbekend bedrag tot 2030? Is dat niet buitenproportioneel?

Vraag 10

Aangezien het een miljardendeal betreft met grote belangen voor de bedrijven maar ook voor de belastingbetaler, wat was de precieze betrokkenheid en kennis van de Minister van Financiën ten tijde van de onderhandelingen over deze deal? Was de Minister van Financiën in zijn rol als schatkistbewaarder afdoende betrokken en op de hoogte, ook gezien zijn (onjuiste) uitspraken over een potentiële claim van 70 miljard euro tijdens het debat over de Voorjaarsnota? Bent u bereid hiervan een precies feitenoverzicht te geven van wat er wanneer met de Minister van Financiën is gedeeld? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11

Heeft professor Bartman niet gewoon een punt dat u zich heeft laten afbluffen door Shell of is het bewust kabinetsbeleid om grote bedrijven te fêteren?

Toelichting

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Van der Lee (GroenLinks), ingezonden op 2 augustus 2018, (vraagnummer 2018Z14480).